

Студијски програм : Фитомедицина, основне академске студије			
Назив предмета: Урбана ентомологија и принципи једног здравља			
Наставници: Др Александра Игњатовић Ћупина, ред. професор; Др Михаела Кавран, доцент			
Сарадница: Др Александра Коњевић, ред. професор			
Статус предмета: Изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета: Упознавање са значајем, биоекологијом и понашањем инсеката на урбаним просторима, прогнозом пренамножавања и ширења инсеката од значаја за здравље човека, животиња и животне средине, планирањем и спровођењем превенције, надзора и сузбијања штеточина, молестаната и вектора мултидисциплинарним приступом уз разумевање и поштовање принципа једног здравља.			
Исход предмета Стицање знања и вештина идентификације инсеката у урбаним стаништима, разумевање интеракције инсеката и човека, комплексности настањивања и ширења у урбаној средини, као и ефекта на здравље људи и животне средине. Оспособљавање за дизајнирање мера надзора и превенције појаве, пренамножавања и ширења штетних аутохтоних и инвазивних врста инсеката, уз поштовање принципа једног здравља.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Специфичности урбане средине и могућности опстанка инсеката, промене у клими и понашању људи које фаворизују појаву инсеката. Штетни инсекти на урбаним просторима и њихов значај за становништво: развојна станишта, биоекологија и понашање инсеката Надзор и превенција појаве, пренамножавања и ширења аутохтоних и инвазивних врста од медицинског значаја, специфичне методе мониторинга, рана детекција и упозоравање. Актери у концепту једног здравља: мултидисциплинарност и координација активности. Примери добре праксе у Европи и Србији. <i>Практична настава:</i> Идентификација најзначајнијих инсеката у урбаној средини. Практично упознавање са специфичним методама детекције, мониторинга и надзора над инсектима векторима патогена људи и животиња. Студије случаја.			
Литература - Robinson W.H. (2005): Handbook of Urban Insects and Arachnids. Camabridge University Press, UK. 472 pp. - Lane R.P., Crosskey R.W.(1993): Medical Insects and Arachnids. Springer Science+Business Media Dordrecht. 723 pp. - Takken W., Knols B.G.J. (2010): Emerging pests and vector-borne diseases in Europe. Ecology and control of vector-borne diseases Volume 1. Wageningen Academic Publishers, Netherlands. 499 pp. - Schaffner F., Bellini R., Petrić D., & Scholte E.-J. (2012): Guidelines for the surveillance of invasive mosquitoes, Technical report, Avia-GIS, Zoersel, Belgium. European Centre for Disease Prevention and Control, Stockholm, Sweden 44 pp. + Annexes 72 pp. - Petanović R, Tomanović Ž. Ed.(2025): Insekti i krpelji kao prenosioci uzročnika bolesti ljudi i životinja. Zbornik radova sa naučnog skupa. SANU, Beograd, 411pp. ISBN 978-86-6184-103-3 - World Health Organization, Food and Agriculture Organization of the United Nations, United Nations Environment Programme and World Organisation for Animal Health (2023): A guide to implementing the One Health Joint Plan of Action at national level. 42 pp			
Број часова активне наставе 2+1 (30+15=45)		Теоријска настава: 2 (30 часова)	Практична настава: 1 (15 часова)
Методе извођења наставе Настава се изводи у виду презентација уз употребу савремене технике и применом интерактивних визуелно дидактичких метода учења. Практична настава подразумева индивидуални студената на идентификацији инсеката уз употребу кључева за детерминацију и бинокуларних лупа, визуелне демонстрације у лабораторији и групни рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	20
практична настава	10	усмени испт	30
колоквијум-и	20		
семинар-и	15		